

Podatek dochodowy

Czy produkcja podlega pod podatek dochodowy od osób fizycznych? Tekst uwzględnia zmiany przepisów RHD wchodzące w życie z 4 lutego 2022 r. Materiał zredagowano w konsultacji z Krzysztofem Kamińskim - doradcą podatkowym.

Dokumentowanie sprzedaży

Zanim omówimy zagadnienia związane z podatkiem dochodowym od osób fizycznych, polecamy również tekst o dokumentowaniu sprzedaży, gdzie znajdziecie Państwo przydatne wzory faktur oraz niezbędne wyjaśnienia - [kliknij tutaj \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dokumentowanie-p.73.html\)](/cms/page/dokumentowanie-p.73.html).

Podatek dochodowy

Należy mieć na uwadze, że co do zasady każdy przychód osoby fizycznej jest opodatkowany, o ile nie ma stosownego zwolnienia lub wyłączenia w przepisach ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 226 z późn. zm.). Przychody z #działalności rolniczej, z wyjątkiem przychodów z [#działów specjalnych produkcji rolnej \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dzialy-specjalne-produkcji-rolnej-p.60.html\)](/cms/page/dzialy-specjalne-produkcji-rolnej-p.60.html), podlegają wyłączeniu przedmiotowemu – co oznacza, że ww. ustawy w tym przypadku nie stosuje się [wynika to wprost z jej art. 2 ust.1: "Przepisów ustawy nie stosuje się do przychodów z działalności rolniczej, z wyjątkiem przychodów z działów specjalnych produkcji rolnej"].

#Działalnością rolniczą, w rozumieniu przywołanego art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o p.d.f., jest działalność polegająca na wytwarzaniu produktów roślinnych lub zwierzęcych w stanie nieprzetworzonym (naturalnym) z własnych upraw albo hodowli lub chowu, [...], produkcja warzywnicza gruntowa, szklarniowa i pod folią, [...], grzybów uprawnych i sadownicza, hodowla i produkcja [...] zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych, produkcja zwierzęca typu przemysłowo-fermowego oraz hodowla ryb, a także działalność, w której minimalne okresy przetrzymywania zakupionych zwierząt i roślin, w trakcie których następuje ich biologiczny wzrost [...]. Okres przetrzymywania wynosi: miesiąc - w przypadku roślin, 16 dni - w przypadku wysokointensywnego tuczu specjalizowanego gęsi lub kaczek, 6 tygodni - w przypadku pozostałego drobiu rzeźnego, 2 miesiące - w przypadku pozostałych zwierząt - licząc od dnia nabycia.

Opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych są natomiast [#działy specjalne produkcji rolnej \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dzialy-specjalne-produkcji-rolnej-p.60.html\)](/cms/page/dzialy-specjalne-produkcji-rolnej-p.60.html) – czyli m. in.:

- uprawy w szklarniach (powyżej 25 m² powierzchni) i ogrzewanych tunelach foliowych (powyżej 50 m² powierzchni),
- uprawy grzybów i ich grzybni (powyżej 25 m² powierzchni uprawowej),
- fermowa hodowla i chów drobiu rzeźnego (powyżej 100 sztuk) i nieśnego (powyżej 80 sztuk),
- wylęgarnie drobiu (bez względu na liczbę),
- pasieki powyżej 80 rodzin pszczelich.

Podsumowując należy stwierdzić, że ustawy o p.d.f. **w ogóle nie stosuje się do produktów pierwotnych** (w stanie naturalnym). Pomysłami na produkt lokalny w tej kategorii mogą być np.: jaja od kury zielononóżki, miód z [...], drób zagrodowy, pomidor o smaku...pomidora, marchewka/sałata prosto od rolnika, jabłko ze starych odmian... Sprawa komplikuje się, gdy zaczniemy odbiegać od klasycznych form kojarzonych z rolnictwem – mowa zwłaszcza o produktach w formie np. suszonej lub kiszzonej

(do formy kiszonej za chwilę wrócimy).

Zwracamy uwagę na sformułowanie „sprzedaż w stanie nieprzetworzonym (naturalnym)”. Naszym zdaniem bez większych wątpliwości za produkty tego rodzaju można uznać np. wosk pszczeli (w bryłach/sztabach, kręgach), słomę (w belach), pióra lub wełnę (w workach). Za produkt rolny w stanie „naturalnym” trudno natomiast uznać np. świecę (z wosku pszczelego), ozdobę rękodzieła ludowego (ze słomy), poduszkę (z pierza), czy też szalik (wełniany). Te produkty mogą być sprzedawane w ramach działalności opodatkowanej. Jeżeli nie zgadzacie się Państwo z tą oceną, dla własnego bezpieczeństwa zachęcamy, aby wystąpić o indywidualną interpretację podatkową.

Niestety, nie ma zbyt wiele orzecznictwa i stanowisk z obszaru styku produkcji rolniczej i obszarów traktowanych zwyczajowo jako rolnicze, a takowymi jednoznacznie nie będące w myśl ustawy o p.d.f. Przykładowo, w odpowiedzi na interpelację poselską z 2003 r. Ministerstwo Finansów przedstawiło [opinię \[pobierz w formie skanu pdf 770 KB\] \(/resource/file/download-file/id.37/attachment.1\)](#), że suszenie produktów roślinnych nie wykracza poza zakres działalności rolniczej, przy założeniu, że produkty poddane tym działaniom pochodzą wyłącznie z własnej produkcji.

Co istotne, wykładnia „działalności rolniczej/ pozarolniczej” w kontekście podatku dochodowego od osób fizycznych, nie musi pokrywać się z przepisami higienicznymi oraz przepisami dot. podatków i opłat lokalnych. Warto również pamiętać, że przepisy ustawy o p.d.f. nie uzależniają produkcji rolniczej od faktu posiadania ziemi. Stanowi to czynnik kluczowy zwłaszcza dla pszczelarzy, gdyż nie ma znaczenia, czy właścicielem ziemi pod pasieką – sprzedawcą miodu z własnej pasieki jest rolnik. Ustawa nie ogranicza zwolnienia z podatku tylko do tej grupy zawodowej. Produkować i sprzedawać bez uiszczania podatku dochodowego może każda osoba (o ile nie prowadzi działu specjalnego z uwagi na posiadanie więcej niż 80 rodzin pszczelich), nawet jeśli ustawi ul np. na dachu w mieście.

Wyjaśnienie odnośnie produktów ubocznych: zatrzymajmy się też przy ubocznych produktach rolnych, takich jak np. wosk pszczeli, słoma, pióra lub wełna, które zwykle otrzymujemy niejako „przy okazji” właściwej produkcji rolnej. Pomimo tego, że nie są to produkty spożywcze, stanowią pełnoprawny efekt działalności rolniczej w kontekście art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o p.d.f. Oznacza to, że jeśli uzyskujemy np. wosk z własnej pasieki i dokonujemy sprzedaży w stanie nieprzetworzonym (naturalnym), to nie zapłacimy podatku dochodowego z tytułu jego sprzedaży.

Natomiast, gdy odbiegamy od produktu rolnego w stanie naturalnym/podstawowym – wchodzimy w domenę ustawy o p.d.f. - ale znajdziemy w niej też grupę zwolnień przedmiotowych dla niektórych, interesujących nas obszarów, które za chwilę przybliżymy (z tytułu art. 21. ust. 1 ustawy o p.d.f., - punkty 43, 71, 71a oraz 72).

Podkreślimy różnicę: wyłączenie przedmiotowe z art. 2 ust. 1 powoduje, że ustawy o p. d. f. w ogóle nie stosuje się do produkcji podstawowej (rolniczej). Natomiast w zakresie art. 21 ust. 1 ustawy o p.d.f. (m. in.) punkty 43, 71, 71a oraz 72 ustawę stosuje się, ale ze zwolnieniami przedmiotowymi. Wynika z tego, że pomimo, że w niektórych sytuacjach nie mamy do czynienia z podstawowym produktem rolnym, to jednak podatku nie zapłacimy (mogą natomiast pojawić się inne konsekwencje po stronie konieczności prowadzenia działalności gospodarczej, podatku od nieruchomości).

W myśl przywołanego artykułu 21 ust. 1 omawianej ustawy od podatku dochodowego wolne są m. in:

43) [\[#agroturystyka\] - link do odpowiedniej zakładki \(/cms/page/wymogi-w-agroturystyce-p.46.html\)](#) dochody uzyskane z tytułu wynajmu pokoi gościnnych, w budynkach mieszkalnych położonych na terenach wiejskich w gospodarstwie rolnym, osobom przebywającym na wypoczynku oraz dochody uzyskane z tytułu wyżywienia tych osób, jeżeli liczba wynajmowanych pokoi nie przekracza 5;

Zwolnienie w kontekście tego punktu może być istotne w kontekście dań, obiadów wydawanych turystom korzystającym z oferty agroturystycznej. Użyte surowce nie muszą pochodzić z własnego gospodarstwa, ale brak żywności o pochodzeniu lokalnym w ofercie agroturystycznej jest naszym zdaniem powodem do wstydu. Istotne jest, że w tej formule podatkowej nie mieści się prowadzenie żywienia zbiorowego dla osób, które nie korzystają z pobytu (tj. na zasadzie restauracji, czy też cateringu)¹ ([#_ftn2](#)). Osoby naruszające ten porządek muszą się liczyć z konsekwencjami karno-skarbowymi.

71) **dochody ze sprzedaży produktów roślinnych i zwierzęcych** pochodzących z własnej uprawy lub hodowli, niestanowiących [#działów specjalnych produkcji rolnej \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dzialy-specjalne-produkcji-rolnej-p.60.html\)](#), przerobionych sposobem przemysłowym, jeżeli przerób polega na kiszeniu produktów roślinnych lub przetwórstwie mleka albo na uboju zwierząt rzeźnych i obróbce poubojowej tych zwierząt, w tym również na rozbiórce, podziale i klasyfikacji mięsa.

Po co jest to zwolnienie, skoro zgodnie z art. 2 ust.1: "Przepisów ustawy [PIT] nie stosuje się do przychodów z działalności rolniczej, z wyjątkiem przychodów z działów specjalnych produkcji rolnej": trzeba zwrócić uwagę, że przepis odnosi się do produktów przerobionych sposobem przemysłowym. Jak podaliśmy powyżej, produkty "przerobione" nie należą do domeny działalności rolniczej i nie korzystają z "horyzontalnego" wyłączenia ustawowego na rzecz produktów rolnych z własnego gospodarstwa. Mimo to, sprzedając określone produkty "przerobione" z własnych surowców (sposobem przemysłowym) jak np. kiszonki, produkty mleczne, półtusze/ mięso na wagę, korzystamy ze zwolnienia z podatku PIT.

Wyjaśnienie odnośnie wysokości zwolnienia: warto podkreślić, że jeżeli korzystamy ze zwolnienia z tytułu omawianego właśnie punktu 71), to nie mamy do czynienia z limitem kwotowym. Tyle, ile wyprodukujemy, tyle możemy sprzedać i wciąż cieszymy się ze zwolnienia przedmiotowego w zakresie podatku dochodowego. Jeśli kupujemy surowce – chociażby dodatkowo i w najmniejszym stopniu – podlegamy opodatkowaniu. Dodanie jednego ogórka do kiszenia, kropli mleka do

produkcji sera lub dokupienie jajka od sąsiada celem rozszerzenia oferty na bazarku, dyskwalifikuje nas w kontekście tego zwolnienia.

Wyjaśnienie odnośnie produkcji innej, niż wymienionej w punkcie 71: Z konstrukcji przepisu wynika, że na gruncie podatku dochodowego "produkty przerobione" nie są traktowane jako produkt rolny, niemniej jednak zostały objęte specjalnym zwolnieniem przedmiotowym. Ustawodawca nie przewidział analogicznego zwolnienia dla innych grup produktów jak np. soki, surówki, wędliny, mąki, kasze. Jeżeli nasz produkt nie mieści się w zakresie omawianego punktu 71, warto przeanalizować opisane poniżej zwolnienie z tytułu punktu 71a. Oczywiście zawsze można rozważyć prowadzenie działalności opodatkowanej - na starcie ze względu na brak opłat ZUS-owskich jest zwłaszcza formuła [#działalności nieewidencjonowanej \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/nierzejestrowana-p.56.html\)](#).

Wyjaśnienie odnośnie innych należności: Zwolnienie z podatku PIT nie oznacza też automatycznych zwolnień z tytułu ubezpieczeń społecznych oraz rejestracji działalności gospodarczej jako takiej. Przypomnijmy, że zwolnieniu z podatku dochodowego, wcale nie musi towarzyszyć zwolnienie z [podatku od nieruchomości \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/obciazenia-producenta-na-rzecz-gminy-p.37.html\)](#) – z tytułu prowadzenia [#działalności gospodarczej \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dzialalnosc-gospodarcza-p.36.html\)](#).

Wyjaśnienie odnośnie formuł higienicznych wprowadzania do obrotu produktów rolnych: wprowadzanie żywności do obrotu nie może odbywać się z pominięciem wymogu zarejestrowania produkcji w organach nadzoru (tj. w Państwowej Inspekcji Sanitarnej/ Inspekcji Weterynaryjnej). Spawom higieny produkcji poświęciliśmy osobne zakładki:

- nieprzetworzone produkty pochodzenia roślinnego (sprzedawane m. in. konsumentowi detalicznemu) - w tym produkty kiszzone/ suszone, (ale nie siekane!) - patrz [#dostawy bezpośrednie \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/dostawy-bezposrednie-p.45.html\)](#),
- nieprzetworzone produkty "odzwierzęce" (sprzedawane m. in. konsumentowi detalicznemu) - w tym tuszki zajęcze, z kurcząt - patrz [#sprzedaż bezpośrednia \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/sprzedaz-bezposrednia-produkcja-pochodzenia-zwierzecego-p.43.html\)](#),
- mięso (elementy), wyroby mleczne - patrz [#MLO \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/mlo-p.48.html\)](#),
- wszystkie produkty rolne (sprzedawane "hurtowo" - z wyłączeniem klienta detalicznego) - #produkcja podstawowa,
- sprzedaż klientowi detalicznemu (na zasadach ogólnych) - #handel detaliczny.

71a) Przychody, o których mowa w art. 20 ust. 1c [ustawy PIT], do kwoty 100 000 zł rocznie ²;

Art. 20 ust. 1c: Za przychody z innych źródeł [...] uważa się również przychody ze sprzedaży przetworzonych w sposób inny niż przemysłowy produktów roślinnych i zwierzęcych, z wyjątkiem przetworzonych produktów roślinnych i zwierzęcych uzyskanych w ramach prowadzonych [#działów specjalnych produkcji rolnej \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/pl/regulacje_dla_producentow/dzialalnogospodarcza/dzialy-specjalne-produkcji-rolnej.html\)](#) oraz produktów opodatkowanych podatkiem akcyzowym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli:

- przetwarzanie produktów roślinnych i zwierzęcych i ich sprzedaż nie odbywa się przy zatrudnieniu [...], z wyłączeniem uboju zwierząt rzeźnych i obróbki poubojowej tych zwierząt, w tym również rozbioru, podziału i klasyfikacji mięsa, przemiatu zbóż, wytlóczenia oleju lub soku oraz sprzedaży podczas wystaw, festynów, targów i kiermaszy;
- jest prowadzona ewidencja sprzedaży produktów roślinnych i zwierzęcych [odrębnie za każdy rok podatkowy, zawierająca co najmniej: numer kolejnego wpisu, datę uzyskania przychodu, kwotę przychodu, przychód narastająco od początku roku oraz ilość i rodzaj przetworzonych produktów. Dienne przychody są ewidencjonowane w dniu sprzedaży],
- ilość produktów roślinnych lub zwierzęcych pochodzących z własnej uprawy, hodowli lub chowu, użytych do produkcji danego produktu stanowi co najmniej 50% tego produktu, z wyłączeniem wody (**uwaga - od 4 lutego 2022 r. doprecyzowano wymóg, zgodnie z którym co najmniej jeden składnik produktu RHD musi być w całości własnego pochodzenia!**).

Za produkt roślinny pochodzący z własnej uprawy uważa się również mąkę, kaszę, płatki, otręby, oleje i soki wytworzone z surowców pochodzących z własnej uprawy.

W jakiej działalności można wykorzystać to zwolnienie? Możliwość skorzystania z tego zwolnienia (jak też zwolnień podatkowych w ogóle) nie jest przypisana do określonego rodzaju działalności zarejestrowanej/ zatwierdzonej w Inspekcji Weterynaryjnej/ Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zwolnienie a tytułu pkt 71a często jest wykorzystywane w związku z prowadzeniem [#Rolniczego handlu detalicznego \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/pl/regulacje_dla_producentow/sanitarnoweterynaryjne/rolniczy-handel-detaliczny.html\)](#). W niektórych sytuacjach zwolnienie równie dobrze sprawdzi się w [#MLO \[link do odpowiedniej zakładki\] \(/cms/page/mlo-p.48.html\)](#) lub #handlu detalicznym - czyli wszędzie tam, gdzie prowadzimy drobne przetwórstwo na bazie własnych surowców (np. wyrabiając chleby, makarony, konfitury, mąki, soki). W przypadku produktów nieprzetworzonych (jak np. jabłka, jaja, miody), które nie powstały w ramach

[#działu specjalnego produkcji rolnej \[link do odpowiedniej zakładki \(/pl/regulacje_dla_producentow/dzialalnogospodarcza/dzialy-specjalne-produkcji-rolnej.html\)\]](#), korzystniejsze może okazać się wcześniej opisane zwolnienie z tytułu pkt 71.

Ile podatku PIT zapłacimy przy tym zwolnieniu? Do 100 000 zł przychodu w danym roku podatkowym (do 2022 r. było 40 000 zł) nie musimy płacić podatku, a w kwotach powyżej tej wartości płacimy 2% od przychodu.

Po ewentualnym przekroczeniu 100 000 zł przychodu istnieje obowiązek zgłoszenia się do Urzędu Skarbowego, a następnie:

- Urzędu Statystycznego po nr REGON –a po jego otrzymaniu...
- ponownie do Urzędu Skarbowego celem złożenia druku NIP-7 (zgłoszenie identyfikacyjne osoby fizycznej będącej podatnikiem lub płatnikiem).

Ewidencję przychodów natomiast prowadzimy od pierwszej złotówki uzyskanej z tego tytułu (jest to wymóg prawny, który służyć będzie m. in. określeniu ewentualnego momentu przekroczenia progu finansowego nakładającego zarejestrowanie się w urzędzie skarbowym).

Wyjaśnienie do ograniczeń zatrudniania: Często pojawiającą wątpliwością jest, czy zatrudnienie na etapie prac polowych wyklucza z możliwości skorzystania z omawianego zwolnienia z podatku PIT? Mamy na myśli sytuację, gdy np. rolnik produkuje osobiście dżem truskawkowy, ale potrzebuje zatrudnić kogoś do zbioru truskawek. Wyjaśniamy: zatrudnienie pracownika do prac polowych, w żaden sposób nie koliduje z możliwością skorzystania z tego zwolnienia, gdyż jest to etap wcześniejszy względem przetwórstwa.

Wyjaśnienie do użycia własnych surowców: Należy pamiętać, że ponad 50% surowca użytego w produkcji musi pochodzić z własnego gospodarstwa. Oznacza to, że jeśli np. jako pszczelarz wytwarzamy miód z orzechami, to możemy dokupić orzechy (do 49%). Brak jest możliwości dokupowania produktu jednorodnego, którego sami jesteśmy producentem celem uzupełnienia niedostatku asortymentowych („od sąsiada”) – nawet jeśli zmieścimy się w limicie 51% własnego surowca. Oczywiście, możliwa jest też odwrotna sytuacja, gdy mamy własne orzechy (51%) i wówczas możemy dokupić miód w niezbędnej ilości, ale wówczas nie możemy dokupować orzechów. Od 4 lutego 2022 r. obowiązuje regulacja, w której doprecyzowano, że przynajmniej jeden składnik produktu RHD musi **w całości** pochodzić z własnych upraw, chowu lub hodowli.

Podsumowanie i wnioski: Ciekawym zastosowaniem omawianego zwolnienia z podatku PIT może być m. in. działalność prowadzona w formie tymczasowej lub obwoźnej (np. w budce, przyczepie, tzw. food-tracku), o ile dopełnimy adekwatnych obowiązków po stronie higieny. Ze zwolnienia mogą skorzystać również gospodarstwa agroturystyczne, które chciałyby oferować wyżywienie gościom „z ulicy” – np. w formule agro-bistro lub sklepu z własnymi konfiturami, chlebem itp. (przypomnijmy: zwolnienie z podatku PIT z tytułu omawianego wcześniej pkt 43 dotyczy wyłącznie gości korzystających z wypoczynku). Dodatkowa działalność wymaga jednak dopełnienia odpowiednich wymogów i procedur związanych z wymogami [sanitarno-weterynaryjnymi \[link do odpowiedniej kategorii \(/pl/regulacje_dla_producentow/sanitarnoweterynaryjne/\)\]](#) - odpowiednio do charakteru działalności. Nie ma przeciwwskazań, aby producent prowadził kilka działalności, które będą funkcjonowały obok siebie.

72) dochody ze sprzedaży surowców roślin zielarskich i ziół dziko rosnących leśnych, jagód, owoców leśnych i grzybów leśnych (PKWiU ex 02.30.40.0) - ze zbioru dokonywanego osobiście albo z udziałem członków najbliższej rodziny;
- zioła, jagody, grzyby (zbierane osobiście albo z udziałem członków najbliższej rodziny) - one również mogą one stanowić znakomity produkt lokalny. Zgodnie z brzmieniem przepisu sprzedaż ziół, grzybów i runa leśnego są wolne od podatku dochodowego.

Odwołania:

[1] Na marginesie warto wspomnieć, że zwolnieniu nie podlegają dodatkowo płatne usługi około turystyczne jak np. wynajem rowerów, dodatkowo płatne atrakcje.

[2] Stan prawny obowiązujący od 4.02.2022 r. związany z ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu ułatwienia prowadzenia przez rolników rolniczego handlu detalicznego (Dz.U. 2022 poz. 138).

[3] Do końca 2018 r. miało zastosowanie ograniczenie wyłącznie do miejsc w których produkty te zostały wytworzone lub miejsc przeznaczonych do prowadzenia handlu. Taką informację wciąż można znaleźć w poradnikach opracowanych na bazie wcześniejszych regulacji.